

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen med Estland om folkbokföring samt med förslag till lag om ändring av 6 § i lagen om hemkommun

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen med Estland om folkbokföring samt med förslag till lag om ändring av 6 § i lagen om hemkommun (RP 23/2023 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Silja Kantonen, justitieministeriet
- konsultativ tjänsteman Antti Helin, finansministeriet
- överdirektör Timo Salovaara, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- utrikesministeriet
- Dataombudsmannens byrå
- Ålands landskapsregering
- Statens ämbetsverk på Åland.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner den mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om folkbokföring samt antar en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Vidare föreslås det sådana ändringar i lagen om hemkommun som överenskommelsen kräver.

Syftet med överenskommelsen är att stödja befolkningens rörlighet mellan Finland och Estland samt att underlätta folkbokföringen i avtalsstaterna. Meningen är att det ska vara möjligt att vara registrerad som stadigvarande bosatt endast i en av avtalsstaterna åt gången och att beslutet om bostadsorten vid en flyttning bestäms av inflyttningsstaten med avseende på bägge staters befolkningsregister. Samtidigt syftar överenskommelsen till att ingen som flyttar mellan staterna ska bli

Betänkande FvUB 8/2023 rd

utan stadigvarande bostadsort. Överenskommelsen ska också främja utbytet av befolkningsdata mellan ländernas befolkningsdatasystem. Den som bor i den ena avtalsstaten och flyttar till den andra ska inte behöva visa upp särskilda intyg med sådana uppgifter som myndigheterna utbyter med stöd av överenskommelsen. Anmälningsförfarandet mellan registermyndigheterna ska ske elektroniskt.

Överenskommelsen träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter att den senare av de skriftliga underrättelser har mottagits där staterna på diplomatisk väg meddelar varandra att de nationella rättsliga kraven för ikraftträdande av överenskommelsen har uppfyllts. Lagen om sätande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen och lagen om ändring av lagen om hemkommun, som ingår i propositionen, avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet, samtidigt som överenskommelsen träder i kraft.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med den aktuella överenskommelsen mellan Finland och Estland om folkbokföring är att stödja befolkningens rörlighet mellan länderna. Överenskommelsen gör det lättare för dem som flyttar från ett land till ett annat att sköta ärenden hos myndigheterna. Överenskommelsen bidrar också till att uppgifterna i befolkningsdatasystemet är felfria och aktuella.

Avsikten är att det ska vara möjligt att vara registrerad som stadigvarande bosatt endast i en av avtalsstaterna åt gången och att beslutet om bostadsorten vid flyttning fattas samtidigt i båda staterna. Samtidigt är avsikten att säkerställa att ingen som flyttar mellan staterna blir utan stadigvarande bostadsort. Den som bor i den ena avtalsstaten och flyttar till den andra ska inte behöva visa upp särskilda intyg med sådana uppgifter som myndigheterna utbyter med stöd av överenskommelsen. Utskottet anser det vara viktigt att man med hjälp av överenskommelsen kan förbättra aktualiteten och omfattningen av uppgifterna i befolkningsdatasystemet, samt minska den administrativa bördan.

Det informationsutbyte mellan ländernas myndigheter som avses i överenskommelsen gäller å ena sidan utbyte av uppgifter om sådana personer som flyttar mellan Finland och Estland, oavsett deras medborgarskap, och å andra sidan ett kontinuerligt utbyte av uppgifter om sådana personer som är medborgare i den ena avtalsstaten och bor i den andra. De uppgifter som avses i överenskommelsen utbyts i första hand elektroniskt och automatiserat mellan länderna. Överenskommelsen innehåller därför också bestämmelser om säkerheten i informationssystemen.

EU:s allmänna dataskyddsförordning tillämpas i bägge medlemsstaterna. Bestämmelserna i överenskommelsen påverkar inte tillämpningen av den allmänna dataskyddsförordningen, utan avsikten är enligt propositionsmotiven att inom ramen för det nationella handlingsutrymme som den allmänna dataskyddsförordningen medger föreskriva om vilka typer av personuppgifter som ska behandlas, om utlämnandet av dessa uppgifter och om ändamålet för behandlingen. Det är fråga om sådant uppfyllande av den personuppgiftsansvarigas lagstadgade förpliktelser som föreskrivs i den nationella lagstiftning som tillämpas på den personuppgiftsansvariga. Överenskommelsen innehåller också bestämmelser om förfarandena för att säkerställa uppgifternas korrekthet och in-

Betänkande FvUB 8/2023 rd

tegritet i situationer där uppgifter utbyts i elektronisk form och de uppgifter som utbyts gäller ett stort antal människor. Syftet med bestämmelserna i överenskommelsen är att hantera riskerna i samband med behandlingen av personuppgifter. Utskottet understryker vikten av datasekretess och informationssäkerhet när uppgifter utbyts enligt överenskommelsen.

Utskottet påpekar för tydlighetens skull att överenskommelsen inte inverkar på en persons rätt att flytta till och vistas i Finland i enlighet med utlänningslagen (301/2004), eller på bestämmandet av hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994). Dessutom påpekar utskottet att när en person flyttar mellan de nordiska länderna tillämpas vid sidan av bestämmelserna i lagen om hemkommun också överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring (FördrS 96/2006). Överenskommelsen mellan de nordiska länderna ligger till grund för det fördrag som slutits mellan Finland och Estland, och i anslutning till vilket man har för avsikt att tillämpa samma administrativa rutiner i fråga om flyttningar som används för de nordiska ländernas del.

Sammantaget anser förvaltningsutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker överenskommelsen mellan Finland och Estland om folkbokföring och godkänner lagförslagen i propositionen utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner överenskommelsen i proposition RP 23/2023 rd.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 23/2023 rd utan ändringar.

Helsingfors 17.11.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mauri Peltokangas saf
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Petri Honkonen cent
medlem Juha Hänninen saml
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Laura Meriluoto vänst
medlem Mira Nieminen saf
medlem Saku Nikkanen sd
medlem Eemeli Peltonen sd
medlem Paula Werning sd
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Ben Zyskiewicz saml.

Betänkande FvUB 8/2023 rd

Sekreterare var

utskottsråd Henri Helo.